

औद्योगिक क्षेत्रात वास्तुशास्त्राचा वाढता प्रभाव

-डॉ. रमिनाज अहिराव

आम्ही उभयतांनी पाहू वस्तुपूर्वी योजनाबद्ध रीतीने कामकाज करण्यास सुरुवात केली. विविध प्रदर्शनांच्या माध्यमातून कार्यशाळा-चरणांचे घर, कार्यालय, दुकान व कारखाने, हॉटेल, हॉस्पिटल्स या वास्तुमूल्या विनासोडकरोड ज्यास योजनांच्या आधारे वास्तुसौंदर्य निराकरण या क्षेत्रात चतुःपाद घेतला. याच दरम्यान सुमारे तीन वर्षापूर्वी ठामे, दाखल व पुणे येथे वास्तुशास्त्र अभ्यासक्रम वर घेण्यास सुरुवात केली. आजपर्यंत अंजनसहित एकूण बारा वेळा वसवणीद्वारा पूर्ण करून लेखी परीक्षांनी वास्तुशास्त्र क्षेत्रात तज्ज्ञ म्हणून वसवणी कार्य करण्यास सुरुवात केली आहे.

आजपर्यंत पाहू वस्तुपूर्वी जर कोणी वास्तुशास्त्र मार्गदर्शन व सहाय या व्यवसायाला सहिष्णू इंजिनीयर्स म्हणून संबोधले असते, तर त्यांच्याकडे लोकांनी विविध नजरेने पाहिले असते. परंतु आज या क्षेत्राची वाढ, मागणी व काम करणाऱ्या तज्ज्ञ मंडळीची वाढती संख्या पाहिल्यास या व्यवसायाला सहिष्णू इंजिनीयर्स संबोधले जाऊ शकत नाही. कारण वास्तुशास्त्राचे महत्त्व व त्याचा मानवी जीवनशैलीत प्रभाव याची जाणीव घालण्यासाठी अद्ययावत असलेली अभियांत्रिकी विभागात असलेली निवारी अथवा व्यावसायिक वास्तु, या

वास्तुमूल्य करून घेण्याकडे लक्षीत करू लागत आहेत. तसेच एखादी नवी वास्तु योजनासुद्धा याच प्रकल्पाने विचार होऊ लागलेला आहे. एवढेच नाही, तर अनेक बांधकाम व्यावसायिकांनी आपल्या बांधकाम प्रकल्पांचा असाखता वास्तुशास्त्रमूल्य करून घेण्यास सुरुवात केली आहे. एकापटीत भारतीय लोकसंख्या, त्यानुसार असलेली कुटुंबांची संख्या व त्यासमुद्धा अनेक कुटुंबातून एखाद्या अनेक वास्तु असाव्याची वस्तुसिद्धी घडणुके अशी संपूर्णदृष्टीसमूह ते अभियांत्रिकी शास्त्रातून वास्तुशास्त्रातून संशोधन विभाग

(कुटुंबीय वास्तुशास्त्र)

केल्यास ती संख्या ३० ते ४० कोटी असण्याची शक्यता मिळित आहे व त्या अनेक वास्तुशास्त्र या शाखाची आवश्यकता आहे. तसेच शाळा-कलेसोयीच्या संदर्भाने नवीन घरांची निर्मिती होत आहे. याशिवाय औद्योगिक-सौख्यिक-व्यावसायिक व सामाजिक वास्तुशास्त्राच्या शाखा वास्तु अभियांत्रिकी आहेत व त्यात नवीन वास्तुपूर्वी घर बांधत चढत आहे. या सर्व घटकांचा विचार केला तर वास्तुशास्त्र मार्गदर्शन-काला या सहिष्णू इंजिनीयर्स विद्या संस्थेने अजून कायदा याचा अंदाज आपण करू शकता.

तसेच, अंतर्गतपणे सुरुवातसुद्धा या व्यवसायास फार मोठ्या प्रमाणावर संधी निर्माण करता येऊ शकते; कारण वी, वीनमधवी विकसित झालेली मुंबई भारतीय असलेली वेगवेगळ्या शैली विद्या अमेरिकी व युरोपीय लोकांच्या आकर्षक व आधुनिक मार्गदर्शन संशोधने उभयतात कार्य लोकांचे उभे आहे. आपल्या शाळात कुटुंबाभ्यासून ते अभियांत्रिकी विभागातील सर्व वेगवेगळ्या वास्तु विभागातील विद्यार्थ्यांकरिता आपण अंदाज करू शकतो या क्षेत्रातील उद्योग-व्यावसाय व संशोधन संघीय.

या सर्व घटकांचा संपूर्ण विचार आम्ही उभयतांनी पाहू वस्तुपूर्वी केला व त्यातून योजनाबद्ध रीतीने कामकाज करण्यास सुरुवात केली. सर्वप्रथम विविध प्रदर्शनांच्या माध्यमातून कार्यशाळा-चरणांचे घर, कार्यालय, दुकान व कारखाने, हॉटेल, हॉस्पिटल्स या वास्तुमूल्या विनासोडकरोड ज्यास योजनांच्या आधारे वास्तुसौंदर्य निराकरण या क्षेत्रात चतुःपाद घेतला. याच दरम्यान सुमारे तीन वर्षापूर्वी ठामे, दाखल व पुणे येथे वास्तुशास्त्र अभ्यासक्रम वर घेण्यास सुरुवात केली. आजपर्यंत अंजनसहित एकूण बारा वेळा वसवणीद्वारा पूर्ण

करून लेखी परीक्षांनी वास्तुशास्त्र क्षेत्रात तज्ज्ञ म्हणून वसवणी कार्य करण्यास सुरुवात केली आहे.

मागील वीस वर्षांत इंजिनीयर्स वास्तुशास्त्र व बांधकाम प्रकल्पांचा वास्तुमार्गदर्शन या क्षेत्रात योगदानपूर्वक कार्यात टाकून अनेक नामांकित उद्योग व मिल्डर्स आणि इंजिनर्स आपले कामकाजसोयी उद्योग झाले आहेत. अनेक सहाय्यी वीस व विदेशी वीसवारी अभियांत्रिकी वास्तुशास्त्रात म्हणून नामांच्या निवृत्तिसिद्धतात या आहेत आहे. याचसोबत विदेशात घालू करून इन्फेंड व

डॉ. रमिनाज अहिराव

सहिसिद्धतेने मोठ्या प्रमाणावर शाळांचा विकास संघटन करण्यात येत आहे आहे. इंटरनेट व वेबसाईटांच्या द्वारे अनेक परदेशीय शाळांना मार्गदर्शन देणे शक्यतात चतुःपाद आहे. मागील नऊ महिनांचासमूह डी टी. वी. मंडळीच्या होम स्वीट होम कार्यशाळांच्या ४५ एमिनेन्सच्या माध्यमातून घराघरात लोकांचा विकास संघटन करण्यास आत्मीयत्व घेता झालेली आहे. आजपर्यंत १० ते १२

वास्तुशास्त्रांचा लाभ करत कार्यरत राहिल अशा पद्धतीने कामकाज पाहिल्यास व मुंबई-मुंबयतून नव्हे तर संपूर्ण महाराष्ट्रातील एखाद्या कार्यरत मोठी संस्था (VastuShastra Consultancy House) पाहिलेने वाटचाल चालू आहे.

उद्योगधंद्यांत महाराष्ट्र नेहमीच अग्रेसर आहे व अनेक नवीन घटकांचे उद्योगधंदे या क्षेत्रात बसताना बसिल्यात व यात कामसिद्धतात कार्यरत आहेत. या सर्वोत्तरी एखाद महत्वाची स्थाना कल्पे आवश्यक आहे-वी, आपले दुकान, ऑफिस, कारखाना अथवा इतर कुठल्याही व्यवसाय घालू कलेसोयी त्याची वास्तुशास्त्रमनुसार रचना कल्पे अतिशय आवश्यक आहे. घडणुके बसिल्यात निर्माण होणाऱ्या अनेक संघटाना टाळत देणे शक्य होऊन दशाचा नर्स निधीय करता येते. याचा परीक्षणातील अनेक इंजिनीयर्स आपल्यामार्फत उद्युक्त व्यावसायिक संधी उभारण्या अनुसुद्धा ती व्यवसाय असावती ठरता आणि त्यांचे फूट करून वास्तुशास्त्र होत. आजसुद्धा कुठल्याही वास्तुशास्त्राचे अथवा वास्तुशास्त्रे परीक्षण केलेसत त्यातील रचनेच्या आधारे त्यांचा कोणत्या प्रकारच्या समस्यांचा शाखीने जावे लागत आहेत याची पूर्ण कल्पना देता येते. म्हणून नवीन उद्योगधंद्यांनी अथवा अभियांत्रिकीत असलेल्या उद्योगांनी आपल्या उद्योगधंद्यांची एखाद वास्तुशास्त्रमनुसार आहे किंवा नाही याची खात्री करून घेणे महत्त्वाचे वाच्य अर्थाने मुक्त. शांती व सन्तुष्टीची पाठीद्वारे उभार देणारे.

-प्रतिनिधी
४, सिव्हा ११५, अजय वेद वेद अजयवेद,
अजय वेदवेद, अजय वेद, अजय वेद (१)
फोन : (०२२) २५१११५५
www.vastushastra.com
E-mail : vastushastra@vsnl.net